

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. VII. Solvitur prima objectio ex SS. Patribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

quidem opinione licitis, ex aliorum verò sententia illicitis: ergo ordinariè teneretur ad tutius sequendum.

321. Minor quoad secundam partem, seu quòd hoc onus non probetur ab adversariis, patet ex solutione objectionum. Quoad primam, seu quòd sit onus valde grave, patet, tum ex dictis n. 266. quia scilicet deberemus observare leges plurimas, reipsa non existentes: tum etiam ex eo, quòd docti interrogati de conscientie dubiis, deberent ordinariè responsa dare iuxta opiniones tutiores, quas consequenter indocti deberent sequi: vel deberent consulentes remitti ad alios doctiores, & quidem non benignos, sed rigidos, cum molestia gravi poenitentium. Deberent etiam confessarii non tantum, quando agitur de valore Sacramenti poenitentiae, sed etiam, quando agitur de licentia, sequi ordinariè sententias tutiores: quòd esset addere onus oneri, jam antè fat gravi. Plures aliae onerosae sequelae possent deduci, quae cuivis facile incidunt: & quamvis adversarii modo allatas speculariè videantur admittere, practice tamen non videntur eas observare.

322. Sic P. Thyrsus tom. 3. *selecl. disp. 41.* cum pluribus, sed etiam contra plures, negat, dari obligationem confitendi circumstantias tantum aggravantes: imò *ibidem n. 12.* admittit, non esse necesse, ut distinctè explicetur numerus obsectorum, etiam totalium, iniqua quis una voluntate tendit. e. g. quando quis uno actu proposuit sibi, se velle decem occidere; talis enim juxta ipsum sufficiens ter se accusat dicendo: *Habui desiderium multos occidendi*: cum tamen opposita sit communior, & *Dicastillo tr. 8. de poenit. disp. 9. dub. 4. n. 217.* dicat, ante tempora sua eam fuisse unanimem Scholasticorum sententiam. At quomodo probabitur, hanc sententiam, quae, dum negat eam obligationem, ex se minus tuta est, notabiliter, & clarè probabiliorem esse opposita tutiore? Certè non habetur, nisi fermè argumentum negativum, quòd scilicet hæc obligatio non probetur, & onus tale sine gravi ratione imponi non debeat, quam rationem etiam nos pro nobis adducere possumus in praesenti quaestione.

Sic etiam Munieffa, ex rigidioribus unus, docet, non esse peccatum mortale, distribuere in statu peccati mortalis sacrosancta in Euchari- stiam: & tamen Castropalao *tract. 18. de Sacramentis punct. 5. num. 12.* ait, hanc sententiam esse paucorum, & nullatenus admittendam: unde ergo illa tam clarè, & notabiliter major probabilitas? De Prospero Fagnano jam aliquid diximus n. 307. addendum ex eodem, quòd *eodem loco ibi citato*, ubi probabilitatem multum exagitat, tamen n. 448. ponat hanc conclusionem, quòd auctoritas unius gravis doctoris reddat opinionem probabilem, & fundamentum sufficiens eam tenendi, ac in praxin deducendi, si in contrarium nullus occurrat Doctor, & rationes utrinque aequaliter probabiles sint. Quomodo autem auctoritas unius Doctoris, nullatenus rationes majores pro sua sententia, quam stent pro opposita, afferentis, statim faciat eandem sententiam clarè, & notabiliter probabiliorem, imò, ut Fagnanus exigit, certam? Dein fac, casum esse novum, quem alii non-

dum examinàrint, an ideo opinio statim erit manifestè, notabiliter probabilior, aut certa, ob carentiam auctoris contrarii? Similia alii ostendunt de Julio Mercoro, itémque Vincentio Barono. Legatur etiam P. Gervasius Brisacensis, ex ordine Cappuccinorum, & videbitur, quòd rigorem primæ conclusionis, qua negat licitum, sequi sententiam minus tutam, nisi probabilior, sequentibus paragraphis, vel articulis valde mitiget. Solet huc etiam afferri, tum argumentum desumptum ex obedientia, superioribus debita, tum ex illo principio: *Melior est conditio possidentis*: sed de horum efficacia sermo redibit inferius: mihi huc usque dicta sufficiunt.

ARTICULUS VII.

Solvitur prima objectio ex SS. Patribus.

323. **O**B. 1. SS. Patres docent, nos debere sequi semper, aut sententiam tutiorem, aut probabiliorem, ergo non licet sequi aequaliter probabilem, antec. prob. asserendo textus, quos legere potes apud P. N. Thyrsium Gonzalez de recto usu opin. probab. *dissert. 13. c. 2. §. 2.* Resp. Ut rectè observat Ralslerus in norma recti *disp. 3. quest. 9. art. 16. n. 707.* de hac quaestione inprimis non agunt Patres: dein quandoque suadent severiora, quandoque etiam benigniora permittunt. Ulterius non agunt semper asserendo obligationem, sed sæpè tantum consilium dando, quandoque etiam concionatoriè rem aliquantò magis exaggerando. Sanè usque ad tempora Magistri Sententiarum vix habetur aliquid firmi: ipsi certè textus, quos asserit P. Thyrsius, mea opinione non multum probant.

Et inprimis S. Clemens *epist. 5. ad suos discipulos* (si tamen epistolæ illæ sunt hujus Sancti, & incorruptæ, de quo videri meretur Bellarminus; quòdenim hunc textum Gratianus in *Decreto Cap. Relatum. 14. disp. 37.* referat, non reddit certam ejus auctoritatem) tamen hic, inquam, S. Pater aliud ibi non asserit, quàm Scripturas Sacras non esse privato sensu, nec juxta proprii duntaxat ingenii vim, & intelligentiam, accipiendas, sed ex majorum, seu Patrum traditione. S. Cyprianus tantum docet, religiosas mentes errorem deponere, & invenire veritatem, eundo ad Divinæ traditionis originem. S. Basilus ait, quòd, sicut corporea pondera per justam libram comprobantur, ita electio eorum, quæ ad vitam instituendam spectant, debeat fieri per liberum arbitrium, ratione regulatum. S. Augustinus vetat, asserre stateras doctas, & vult asserri Divinam, tanquam de Sacris Scripturis, & thesauris Dominicis. Lactantius, qui etiam allegatur, non est sanctus, nec Ecclesiæ Pater, ejusque opera à Gelasio Papa relata sunt inter apocrypha: & tamen etiam iste solummodo ait *loc. cit.* nempe l. 3. *Divinarum Institutionum. c. 13.* non debere nos potius trahi auctoritate, quàm veritate; cum æterna poena immineat, si nos persona inanis, aut opinio falsa, decipiat. Sed hæc omnia non sunt nobis contraria, eaque absque ulla tergiversatione ad-

mit-

mittimus, ut patet; nam dicimus, Sacram Scripturam non spiritu privato explanandam: dicimus, inquirendam esse veritatem, diligentia morali, pro qualitate negotii: at, si veritas deprehendi nequeat, non dicitur in his textibus, quid tum faciendum sit, nisi, quod in rem nostram Lactantius c. 27. dicat, stultum esse, velle præceptis parere, quæ utrum vera sint, an falsa, dubitatur. Adde, quod cit. c. 13. tantum loquatur de autoritate Philosophorum gentilium, quod non facit ad rem.

324. Dices. S. Chrysostomus in opere imperfecto bomila 44. in Matth. ante medium sic scribit: Si enim vestimenta empiurus gyras unum negotiatorem, & alterum, & ubi meliores vestes inveneris, & pretio villiori, ab illo comparas: quomodo non oportet populum circumire omnes Doctores, & inquirere, ubi sincera veritas Christi venundatur, & ubi corrupta: & omnium confessiones cognoscere, & veriore eligere, plusquam vestimentum? Idem bomil. 13. in c. 6. ep. 2. ad Cor. in morali sub finem, juxta versionem, quam ego solam habui (P. Thyrsus aliam habuerit, accidentaliter diversam) sic ait: Pulgi opiniones ne circumferamus, sed res ipsas expendamus. An non enim absurdum, ac præposterum fuerit, nos, cum de pecuniis agitur, aliis fidem non habere, sed numero, & calculo id committere: cum autem de rebus judicandum, in aliorum opiniones temere, ac velut obtorto collo trahi, idque, cum exactam rerum omnium lancem, ac normam, & amissim habeamus, nempe Divinarum legum sententiam?

Resp. Auctor operis imperfecti illius, vel non est S. Chrysostomus, sed hæreticus: vel certe liber ille ab hæretico est corruptus; quia bomil. 4. habet propositiones Arianas. vide Belarminum de scriptoribus Eccles. in S. Chrysostomo. Verum, hoc omisso, textus tantum probat, deberi morali diligentia inquire veritatem, quod etiam dicimus. Sed neque omnino literaliter accipienda sunt ea verba; alias quivis rusticus deberet circuire omnes Doctores orbis, quod nemo prudens dixerit. Sicut etiam nemo, empturus vestem, circuit omnes mercatores, sed tot, ut moralem adhibuisse diligentiam possit censeri. Accedit, quod textus loquatur de inquirenda veritate fidei: qua in re non est utique statim credendum cuique ministrallo. Secundus textus etiam plus non probat, quam debere veritatem moraliter inquire, nec posse statim cuique credi, præsertim in materia fidei. Imo, cum S. Pater ibi loquatur de elemosyna, videtur tantum reprehendere minorem fidem divitum, qui promissionibus firmissimis DEI non satis fidunt, nec satis liberaliter erogant.

325. Solet etiam objici S. Gregorius Nazianzenus, qui orat. 27. ita scribit: Atqui plerisque secus videtur, inquit: quid vero meâ interest, qui rei veritatem magis curo, imò solùm curo? hoc enim vel me condemnaverit, vel absolverit: hoc miserum vel beatum reddiderit: ex quo volunt adversarii inferre, non sententiam probabilem, sed veritatem excusare, ac esse sequendam. Sed textus non venit ad rem. Loquitur ibi S. Nazianzenus de suis obrectatoribus, à quibus dicebatur, ambuisse infulas Constantinopolitanas, atque, se eorum judicia non curare, dummodo se conscientia propria non incuset.

Afferuntur etiam S. Bonaventura, qui citatur tom. 2. opusc. de processu religionis proc. 5. c. 3. itémque S. Bernardinus Senensis serm. 17. in Dom. 2. quadragesima, quorum verba vide apud P. Thyrsium de usu opinion. probab. disert. 13. c. 2. §. 4. & §. 5. quæ tamen, prout citantur, invenire non potui: afferuntur, inquam, isti SS. Doctores, tanquam nostræ conclusioni contrarii. Sed respondetur, vel ex iis nimium, vel nihil probati, nam SS. Bonaventura, & Bernardinus, si sititius accipiantur, videntur docere, ignorantiam juris, vel legis Divinæ, non excusare; utitur, ne aliquid contrarium definitioni Alexandri VIII. inde inferatur, explicandi sunt de ignorantia vincibili: & tunc nobis non opponuntur.

S. Antoninus, qui etiam ut nobis contraria citatur i. p. tit. 3. c. 10. §. 10. magis videtur nos favere; ait enim, quod cum bona conscientia potest quis tenere unam partem alicujus opinionis, secundum eam operari, excluso saltem scandalis, quæ scilicet pars habeat pro se notabiles Doctores, dummodo talis opinio non sit contra auctoritatem expressam Sacre Scripturæ, nec contra determinationem Ecclesiæ Catholice. Addit, quod operari non debeat dubitare, scilicet practice, sed ut formare bonam conscientiam de eo, quod credit, tanquam de probabiliori parte, scilicet practice, quatenus dictamine reflexo judicat, probabilis, vel moraliter certum esse, quod actio aliqua sibi liceat: id quod fieri posse judicat præcipue, quando quis adhibet diligentiam inquirendo, an liceat, nec invenit, quod eum sufficiens moveat ad hoc, quod sit illicitum. Eodem loco citat Hostensium, qui in extrav. de cognat. §. 1. Cap. Si vir. ait: Ubi sunt diverse opiniones, & diversa judicia, semper humanior est preferenda, & æquior. Quod dictum Sanctus hic nullo modo refellit, sed omnino approbare videtur: imò idem hic Sanctus. 3. p. tit. 13. c. 4. §. 7. amplectens opinionem mitiorem circa recitationem Brevarii, ait, hanc sententiam tenendam: Quia benignior est, & quia non debet Ecclesiæ alicuiusque injicere. Sed de S. Antonino iterum inferius.

ARTICULUS VIII.

Solvuntur aliæ objectiones ex SS. Patribus.

326. O B. 2. S. Augustinus libr. 1. de baptismo, contra Donatistas. c. 3. ait: Quanquam, etiam si dubium haberet, non illic recte accipi, quod in Catholica recte accipi certum haberet, graviter peccaret, in rebus ad salutem animæ pertinentibus, vel eo solo, quod certis incerta præponeret: ergo ex S. Augustino peccatur, quando in salutis negotio incerta certis præponuntur. Resp. dist. conf. peccatur præponendo certis incerta, in quibusdam negotiis, maxime, in quibus non habetur vera probabilitas de opposito. con. conf. universaliter, & in omnibus. neg. conf. S. Augustinus ibi agit de eo, qui aliquo modo adhuc infirmus in fide, robustius credit, quod utraque pars, Catholici scilicet, & Donatistæ, simul dicunt: interim tamen etiam, quod Catholici soli dicunt contra Donatistas, verum, & certum ha-